

НАЙТИПОВІШІ ПОМИЛКИ У ТРАКТУВАННІ ОСНОВНИХ ПОНЯТЬ З ТЕМ ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ДІТЕЙ

1) Помилка в розмежуванні понять «торгівля людьми», «нелегальна міграція» та «контрабанда».

Ці поняття не є тотожними. Між ними є суттєва різниця.

ТОРГІВЛЯ ЛЮДЬМИ – здійснення незаконної угоди, об'єктом якої є людина, а так само вербування, переміщення, переховування, передача або одержання людини, вчиненні з метою експлуатації, у тому числі сексуальної, з використанням обману, шахрайства, шантажу, уразливого стану людини або із застосуванням чи погрозою застосування насильства, з використанням службового становища або матеріальної чи іншої залежності від іншої особи, що відповідно до Кримінального кодексу України визнаються злочином (витяг з Закону України «Про протидію торгівлі людьми»).

НЕЛЕГАЛЬНА МІГРАЦІЯ АБО НЕВРЕГУЛЬОВАНА МІГРАЦІЯ – це рух осіб, що відбувається з порушенням норм країн виїзду, транзиту та призначення.

ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ ЛЮДЬМИ – торгівля людьми, яка відбувається в межах однієї країни.

КОНТРАБАНДА:

1. Перевезення, що порушує митне законодавство, товарів та інших предметів чи осіб через кордон.
2. Товари, предмети, провезені таким чином

Взаємозв'язок між міграцією, торгівлею людьми та контрабандою людьми

МІГРАЦІЯ	ТОРГІВЛЯ ЛЮДЬМИ	КОНТРАБАНДА ЛЮДЬМИ
згода	насильство немає торгівлі людьми за згодою жертви полегшення нелегального в'їзду до країни	полегшення нелегального в'їзду до країни
секс-послуги <ul style="list-style-type: none">• хатня робота• робота на виробництві• шлюб («наречена за листуванням»)• інше	<ul style="list-style-type: none">• примусова проституція• примусова праця• примусовий шлюб	статус: нелегальний іммігрант

2) Помилка в розмежуванні понять «постраждала» та «потерпіла» особа.

Термін «**потерпіла особа**» є вживаним в юридичній практиці і стосується осіб, стосовно яких є підстави вважати, що вони потерпіли від цього злочину. Статус особи, потерпілої від торгівлі людьми, надається за фактом порушення правоохоронними органами кримінальної справи щодо торгівлі людьми. Для цього особі необхідно погодитись на співпрацю з правоохоронними органами щодо розкриття злочину торгівлі людьми. Однак не всі особи, які опинились в ситуації торгівлі людьми хочуть чи можуть звертатись до правоохоронних органів з заявами про злочин. Тим не менше це не має стати перешкодою для отримання необхідних послуг. Тому для забезпечення можливості отримання необхідної гарантованої допомоги з боку держави особа має отримати **статус постраждалої від торгівлі людьми**. Іншими словами, будь-яка особа, потерпіла

від торгівлі людьми, є постраждалою. Тоді як не кожна особа, що постраждала від торгівлі людьми, є потерпілою. Статус надає Міністерство соціальної політики.

Встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми (згідно з Законом України «Про протидію торгівлі людьми»).

Стаття 14. Права особи, яка звернулася для встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми

1. Особа, яка вважає себе постраждалою від торгівлі людьми, має право звернутися до місцевої державної адміністрації із заявою про встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, та до органів внутрішніх справ щодо захисту прав і свобод.

2. Особа, яка звернулася для встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, має право до прийняття рішення про встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, на забезпечення особистої безпеки, поваги, а також на безоплатне одержання:

- 1) інформації щодо своїх прав та можливостей, викладеної мовою, якою володіє така особа;
- 2) медичної, психологічної, правової та іншої допомоги незалежно від місця проживання;
- 3) тимчасового розміщення у закладах допомоги для осіб, які постраждали від торгівлі людьми.

Стаття 15. Процедура встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми

1. Процедура встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, визначається Кабінетом Міністрів України.

2. Обов'язковою складовою процедури встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, є проведення місцевою державною адміністрацією співбесіди з особою, щодо якої розглядається питання про встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, із заповненням опитувальника щодо встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми.

У разі неможливості проведення співбесіди з особою через її хронічне психічне захворювання, тимчасовий розлад психічної діяльності, недоумство або інший хворобливий психічний стан чи малолітство процедура встановлення статусу такої особи проводиться на підставі інших даних.

3. Загальний строк проведення процедури встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, не може перевищувати місячний строк з дня проведення співбесіди з особою у місцевій державній адміністрації.

4. У разі прийняття рішення про встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, їй видається довідка.

У разі відмови у встановленні статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, заявник має право оскаржити таке рішення у судовому порядку.

5. Статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми, встановлюється на строк до двох років. Строк дії статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, може бути продовжено за обґрунтованим поданням місцевої державної адміністрації не більш як на один рік.

6. Для позбавлення особи, яка постраждала від торгівлі людьми, відповідного статусу необхідно з'ясувати, що рішення про встановлення або продовження строку дії статусу спиралося на подані завідомо неправдиві відомості або недійсні документи, що мали істотне значення для прийняття рішення.

Особа, які подали такі відомості або документи, можуть бути притягнені до відповідальності згідно із законодавством.

7. Втрата статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, настає у разі закінчення строку дії статусу, на який його було встановлено або продовжено відповідно до частини п'ятої цієї статті.

Стаття 16. Права особи, яка постраждала від торгівлі людьми

1. Особа, якій встановлено статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми, має право на забезпечення особистої безпеки, поваги, а також на безоплатне одержання:

- 1) інформації щодо своїх прав та можливостей, викладеної мовою, якою володіє така особа;
- 2) медичної, психологічної, соціальної, правової та іншої необхідної допомоги;
- 3) тимчасового розміщення, за бажанням постраждалої особи та у разі відсутності житла, в закладах допомоги для осіб, які постраждали від торгівлі людьми, на строк до трьох місяців, який у разі необхідності може бути продовжено за рішенням місцевої державної адміністрації, зокрема у зв'язку з участю особи в якості постраждалого або свідка у кримінальному процесі;
- 4) відшкодування моральної та матеріальної шкоди за рахунок осіб, які її заподіяли, у

порядку, встановленому Цивільним кодексом України ([435-15](#));
5) одноразової матеріальної допомоги у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;
6) допомоги у працевлаштуванні, реалізації права на освіту та професійну підготовку.

ОСОБА, ПОСТРАЖДАЛА ВІД ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ – будь-яка фізична особа, яка стала об'єктом торгівлі людьми і визнана такою відповідно до положень Закону України «Про Протидію торгівлі людьми».

ПОТЕРПЛИЙ (ПОТЕРПІЛА) – особа, якій в результаті злочину завдано моральної, фізичної або майнової шкоди.

- 3) **Помилка у визначенні дитячої проституції не як виду експлуатації, а як добровільного вибору. Насправді втягнення дітей в проституцію є видом експлуатації. Це пов'язано з тим, що дитина не може приймати таке рішення і повністю усвідомлювати його наслідки і шкоду. Оскільки психофізіологічний розвиток цього не дозволяє.**

ДИТЯЧА ПРОСТИТУЦІЯ – використання дитини з метою сексуальних дій для отримання оплати чи іншої винагороди у будь-якій формі.

КОМЕРЦІЙНА СЕКСУАЛЬНА ЕКСПЛУАТАЦІЯ ДІТЕЙ (КСЕД) – використання неповнолітніх для задоволення статевої пристрасті будь-яким способом з оплатою цього або без такої з метою отримання прибутку або будь-якою іншою корисливою метою. Разом з тим з сексуальної експлуатації дітей можна виділити сексуальне насильство. Відповідальність за нього фактично передбачена у Кримінальному кодексі України, зокрема за: 1) зґвалтування неповнолітнього або малолітнього (ч. 3 ст. 152, ч. 4 ст. 152 КК України); 2) насильницьке задоволення статевої пристрасті неприродним способом, вчинене щодо неповнолітнього, малолітнього (ч. 2 ст. 153, ч. 3 ст. 153 КК України); примушування неповнолітніх до участі у створенні творів, зображень або кіно- та відеопродукції, комп'ютерних програм порнографічного характеру (ч. 3 ст. 301 КК України).

Сексуальне насильство – це:

- примус до шлюбу;
- сексуальні домагання;
- зґвалтування, секс-насилля (включаючи зґвалтування у воєнних конфліктах);
- примус до проституції, секс-продаж;
- секс-селекція;
- примусова контрацепція і стерилізація;
- нівечення геніталій.

Комерційна сексуальна експлуатація дітей може привести до серйозних наслідків на все життя або навіть поставити під загрозу саме життя, завдаючи фізичної, психічної, духовної, моральної шкоди, включаючи загрозу ранньої вагітності, летальності пологів, запізнення фізичного та розумового розвитку, травми, фізичну інвалідність та хвороби статевих органів, включаючи ВІЛ/СНІД. Право дітей на щасливе дитинство й достойне, продуктивне та корисне життя повністю порушується. Сексуальна експлуатація дітей є багатоликою проблемою. Глобальний світовий секс-ринок втягує мільйони дітей і має мільйонні доларові прибутки.

- 4) **Помилка у визначеннях «дитяча праця», «трудове виховання».**

Дитяча праця = експлуатація праці дитини.

ДИТЯЧА ПРАЦЯ - робота дітей, що має таку природу чи інтенсивність, які заважають навчанню дітей або зашкоджують їхньому здоров'ю та розвитку.

ТРУДОВЕ ВИХОВАННЯ - цілеспрямована організація діяльності і спілкування дитини, яка має за мету формування готовності дитини до праці. Ця готовність є: теоретичною (засвоєння системи знань про працю); психологічною (формування позитивного ставлення до праці, потреби в ній тощо); практичною (засвоєння трудових умінь і навичок).

Дитяча праця та трудове виховання: спільні риси та відмінності

	Спільне	Відмінності
Трудове виховання	залучається дитина, вид діяльності пов'язаний з виконанням певної роботи	приносить користь дитина – об'єкт законна діяльність суспільством сприймається позитивно
Дитяча праця		приносить шкоду дитина – об'єкт може бути і законною і незаконною суспільством сприймається і позитивно і негативно
Робота дітей		приносить користь дитина – суб'єкт законна діяльність суспільством сприймається позитивно
Найгірші форми дитячої праці		приносить шкоду дитина – об'єкт незаконна діяльність суспільством сприймається негативно

Соціальна профілактика торгівлі людьми

Вид	Цільова група	Зміст	Форми і методи
Первинна	Загальногромадськість	Інформація про проблему. Правила безпечної поведінки. Приклади.	Інформування, навіювання, робота в громаді, переконання
Вторинна	Група ризику	Формування умінь та навичок безпечної поведінки. Формування уявлення про діяльність установ та організацій. Зміна ставлення до проблеми.	Вправи, вимоги, інформування, переконання, роз'яснення, драматизація, приклад, розв'язання ситуацій, тренінги, цикли занять, вулична соціальна робота, соціологічні дослідження, робота «гарячих ліній»
Третинна	Потерпілі	Виявлення причин та особливостей поведінки і свідомості, які привели до виникання проблеми,	Робота в конкретному випадку, рефлексія, переключення і перенавчання, створення

		усунення причин через перенавчання людини, підвищення її соціального статусу, підтримку у влаштуванні в житті.	виховуючих ситуацій, показ перспективи, реконструкція характеру, заохочення, інформування, переконання, включення в різноманітні види діяльності і позитивно соціалізуючи середовище
--	--	--	--

5) Помилка у розумінні процесу легалізації документів в Україні та за кордоном.

Українські документи необхідно подавати з апостилом. Документи, видані іноземною (українською) мовою, мусять подаватися в перекладі, виконаному за так званою нормою ISO. Іноземні документи треба подавати до українського РАГСу з апостилом та перекладеними українською мовою.

Апостиль – це усталений текст, який підтверджує вірність підпису, посаду і прізвище особи, яка підписувала документ, а також, якщо необхідно, справжність печатки чи штампу, яким засвідчено документ. Апостиль проставляється на документ або на аркуш паперу, приєднаний до документу. Апостиль на українських офіційних документах ви можете одержати в уповноважених на це установах України: Міністерстві юстиції, Державній реєстраційній службі, Міністерстві освіти та науки, Міністерстві охорони здоров'я та Міністерстві закордонних справ України, або можна доручити це українським адвокатам. Дипломатичні представництва інших країн в Україні не можуть проставляти українського апостилю або замовляти апостилювання. Для іноземних документів апостиль проставляють відповідні установи.